

Hämeen Kylät

VUOSIKERTOMUS 2022

Hämeen Kylät on maakunnallinen kylien ja asukastoiminnan asiantuntija, edunvalvoja sekä yhteistyöelin Kanta-Hämeessä. Kunnat ja muut yhteistyötahot näkevät kylät ja kylätoiminnan entistä tärkeämpänä kumppanina lisääntyneen maallamuutto kiinnostuksen ja lähimatkailun myötä. Hämeen Kylien tavoitteena ovat elävät ja viihtyisät paikallisyhteisöt, jossa on hyvä asua ja työskennellä, lähellä luontoa, kauniissa kylissämme.

Vuonna 2022 verkkotapaamiset ja digityökalut ovat muotoutuneet luontevaksi osaksi toimintaa perinteisten tapaamisten rinnalle.

1. KYLÄTYÖ

Hämeen Vuoden Kylä – kilpailu järjestettiin 23. kerran. Yleisöehdotuksia kerättiin Facebook-haasteen avulla sekä kylien omia ehdotuksia saatiin nettilomakkeella. **Hämeen Vuoden 2022 Kyläksi valittiin Läyliäinen Lopelta.** Hämeen Kylät ry julkisti valinnan iloisissa tunnelmissa Avoimet Kylät -päivänä. Hämeen liiton onnittelut toi kansanedustaja Johannes Koskinen ja Lopen kunnan puolesta onnitteli kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Jorma Kilpiäinen. Läyliäinen sai hienosti palstatilaa lehdistössä.

Hämeen Vuoden Kylä 2022

Läyliäinen on 1700 asukkaan taajamakylä Uudenmaan rajalla. Läyliäisillä on erinomainen tekemisen meininki, jossa villejäkin ideoita viedään eteenpäin kyläläisiä kuunnellen ja yhteistä parasta ajatellen. Läyliäisten kyläyhdistys toimii kylän kokoavana voimana ja viestii esimerkillisesti.

Hämeen Kylät ry julkisti Hämeen Vuoden Kylän 2022 Avoimet Kylät -päivänä 11.6.2022 yllätysohjelmassa Läyliäisten kylätapahtumassa Immin päivän markkinoilla.

Jouko Lindroos Valtakunnalliseksi Maaseututoimijaksi 2022

Maaseututoimija 2022, valtakunnallinen tunnustus tuli Suomen Kylät ry:n 25-vuotisjuhlassa Hämeeseen: Jouko Lindroos on toiminut mm. LounaPlussan pitkäaikaisena puheenjohtajana ja Hämeen Kylät ry ensimmäinen puheenjohtaja. Leader-LounaPlussa ja Hämeen Kylät ehdottivat Jouko tunnustuksen saajaksi.

Avoimet kylät 11.6.2022. Päivän tavoitteena oli tuoda yhdessä kyliä ja monipuolista kylätoimintaa tunnetuksi koronan myötä tulleen lähimatka- ja maallamuuttobuumien keskellä. Toteutus oli pääosin erilaisia kylätapahtumia, joihin pääsi käymään. Verkkototeutus oli myös mahdollista. Meiltä Kanta-Hämeestä kyliä oli mukana 31 kylää, tapahtumia 25 ja verkkosisältömerkintöjä 13. Valtakunnallisesti Avoimet Kylät -päivää koordinoi ja markkinoi Suomen Kylät ja Kanta-Hämeessä Hämeen Kylät. Tapahtuma järjestettiin meillä Kanta-Hämeessä jo yhdeksättä kertaa.

Avoimet Kylät 2022
31 kylää, joista
25 kylätapahtumaa
13 verkkosisältöä

Avoimet joulukylät 1.-24.12.2022. Suomen Kylät käynnisti onnistuneesti vastaavan tapahtumayhteistyön kylien joulutapahtumien esille nostamiseksi. Avoimet joulukylät -tapahtumia saatiin valtakunnalliselle kartalle kahdeksan.

HYVÄÄ KYLÄELÄMÄÄ HÄMEESSÄ -Kanta-Hämeen kyläohjelma 2022-2030

Kanta-Hämeen Kyläohjelma valmistui keväällä. Kyläohjelman tarkoituksena on auttaa miettimään oman kylän kehittämistä ja sitä mikä on tärkeää jatkossa. Kyläohjelma antaa suuntaa Hämeen Kylien kylä- ja vaikuttamistyölle sekä toimii apuna, että sidosryhmät löytävät yhteistyömahdollisuuksia kylien kanssa.

Kyläohjelma työ oli käynnistynyt vuonna 2021 Hämeen Kylät ja Kanta-Hämeen Leader-ryhmien yhteisesti toteutetulla *Hyvä elämä kylissä nyt ja 10-vuoden päästä* -kyselyllä ja työpajoilla. [Lue kyselyn yhteenveto.](#) Alkuvuodesta 2022 ohjelma rutistettiin painokuntoon ja sitä esiteltiin 6.4. järjestetyssä maakunnallisessa kyläillassa, jossa oli mukana Suomen Kylien puheenjohtaja Jari Koskinen keskustelemassa kyläohjelman teemoista.

Kyläohjelmasta otettiin 500 kpl:n painos, joka postitettiin jokaiselle kylälle, lisäksi se löytyy [verkkosivuilta e-julkaisuna Hyvää kyläelämää Hämeessä.](#)

Kylätreffit kyläsuunnittelusta ja apua kyläsuunnitelmien tekoon

Hämeen Kylät järjesti verkon välityksellä 10.10. Kylätreffit teemalla kyläsuunnittelu. Kyläasiamies fasilitoi kylien tulevaisuuskeskusteluja Hattulassa Tyrvännönniemellä ja Nihattulassa. Valtakunnallinen [Kylämme.fi](#) -verkkopalvelu otettiin käyttöön alueellamme. Sinne ensimmäiset kyläsuunnitelmat ja -esittelyt tekivät Vojakkala ja Haminankylä.

Kyläturvallisuutta ja välittämistä

Suomen Kylät ry:n Kyläturvallisuus 2025 -hankkeen [Kanta-Hämeen pilottia](#) toteutettiin Haminankylän nuorisoseuran kanssa. Mukana yhteistyössä ovat Oma Häme hyvinvointialueen valmisteilu, Kanta-Hämeen pelastuslaitos, Hämeen poliisi, Kanta-Hämeen sosiaali- ja kriisipäivystys, Hausjärven kunta, Hausjärvi-Loppi-Riihimäki Vapepa ja muitakin toimijoita. Hämeen Kylät huolehti pääasiassa turvallisuusiltojen etäosallistumisesta, avusti viestinnässä ja kyläturvallisuuskyselyn ja -suunnitelman teossa.

Pilotti laajeni keväällä naapurikylä Mommila-Hietosiin ja kesästä Hausjärvellä muille kylille Ryttylään, Hikiään ja Oittiin. Yhteistyö kunnan kanssa syveni ja kehittäminen siirtyi uusien kylien osalta Ryttylässä toteutettaviin [HausHack](#) -tapahtumiin.

1.12. Hämeen Kylät järjesti Läyliäisillä hybridinä Kylä välittää -illan Maaseudun tukihenkilöverkoston kanssa teemoilla: Kuinka kyläyhteisö voi tukea mielen hyvinvointia, mitä meistä jokainen voi tehdä itsensä ja yhteisönsä hyväksi, mistä tukea mieltä kuorimittavissa kriiseissä?

Kyläsparrausta, koulutusta ja digitukea

Kyläasiamies antoi tarvittaessa kylien toimijoille ja yhteistyökumppaneille asiantuntija-apua ja sparrausta kylien kehittämiseen ja yhdistystoimintaan. Tammelan Kylien kanssa järjestettiin mm. 16.3. kylien energialta. Läyliäisten kyläyhdistystä ja Pilpalan kyläyhdistystä sparrattiin kehittämishankkeiden valmistelussa Leader-EMO:lle.

Toiminnassa mukana
59 paikallisyhteisöä

Yhdistyssihteeri Riku Gustafsson toimi alkuvuoden yhdistyksen ja kylien digitukena tarpeen mukaan, tarjoten apua Teams-, verkko- ja sähköpostiongelmassa. [Kyläkartan](#) tiedot päivitettiin verkkosivuillemme.

Maalle asumisen edistämistä.

[Uusia asumisratkaisuja kyliin](#) -kumppanuustoimintaa ja yhteistyötä jatkettiin pilottikylien kanssa vuoden 2022 loppuun selvityshankkeemme päätyttyä 31.5.2022. Kyläasumisen kumppanuuspöydän esitykset kyläasumisen edistämiseksi lähetettiin maakunnan ja kuntien johtajille ja päättäjille. Kumppanuuspöytä vaihtoi kokemuksia kesän jäljiltä 27.9. Lepaalla samalla tutustuen kampusalueeseen ja sen asumisen mahdollisuuksiin.

17.11. toteutettiin webinaari Uusia asumisratkaisuja hämäläisiin kyläidylleihin, osallistujia 48.

Kylä vierailijan silmin – kurssiyhteistyö toteutettiin LAB-ammattikorkeakoulun ja pilottikylien kanssa. Nuoret matkailun opiskelijat tutustuivat opintoretellä kyliin ja tekivät niille kehittämissuhteita.

Kyläasumisen edistämiseksi nostettiin myös #ylpeydellä kylästä -teemaa esille useissa uutiskirjeissä mm. haastamalla somettamaan sekä hankittiin #ylpeydellä kylästä T-paidat hallitukselle.

2. EDUNTEKO JA KUMPPANUUDET

Kylien toimijoita innostettiin mukaan Kanta-Hämeen järjestöyhteistyöhön. Kanta-Hämeen järjestöneuvottelukunnassa toimii jäsenenä kyläasiamies Elina Leppänen edustaen Kanta-Hämeen kyläverkostoa. Hän toimii myös järjestöneuvottelukunnan valmistelevassa työvaliokunnassa sekä Maakunnallisten verkostojärjestöjen neuvottelukunnan varaedustajana. Hämeenlinnan seudun yhdistysten SILTA yhteistyöryhmässä kotiseutu-, kylä- ja asukasyhdistysten edustajana toimii Pirjo Sandelius.

Suomen Kylät ry:n nuorisosaaston jäsenenä toimii Essi Tuomenoja Lopelta ja kyläsaaston jäsenenä toimii elokuusta alkaen Elina Leppänen.

Hämeen Kylien verkostossa on kylien lisäksi vahvasti mukana monia yhteistyökumppaneita, kunnista ylimaakunnallisiin yhdistyksiin ja koulutusorganisaatioihin. Yhteistyö Leader-ryhmien sekä useiden hankkeiden kanssa oli säännöllistä, molempia osapuolia tukevaa ja kylätoimintaa kehittävä. Kunnat ovat myös yhdistyksemme hankkeiden yhteistyökumppaneita osallistuen TriPla 3-hankkeeseen myös osarahoittajina. Kyläasiamies toimi seuraavien hankkeiden ohjausryhmissä: Asumisen potentiaalin kartoitus historiallisissa ympäristöissä/ Hämeen liitto, Action lab -hanke / Hämeenlinnan seudun 4H ja Hämeen ilmastoturva -hanke / LAB ammattikorkeakoulu. Ilmastoturva-hankkeen pilottikylät Kanta-Hämeessä olivat Teuro-Kuuslammi ja Porras-Ojanen.

Lausuntoja ja esityksiä 1
Yhteistyökumppanuuksia 35

Suomen Kylien toiminnanjohtajan Aleksi Koiviston vierailu järjestettiin 3.5. Kanta-Hämeeseen. Päivän aikana vierailtiin niin Hämeenlinnan kaupungilla Raatihuoneella kuin Susikkaan kyläpalvelupäivässä ja Teuro-Kuuslammin kylällä. Vierailuun osallistuivat myös Leader-ryhmämme EMO, Linnaseutu ja LounaPlus.

3. HANKKEET

Hankerahoituksella Hämeen Kylät ry toteutti kahta hanketta.

Uusia asumisratkaisuja hämäläisiin kyläidylleihin -hanke

(1.6.2021-31.5.2022) Uusia asumisratkaisuja kyliin -selvityshanke perehtyi viiden pilottikylän kanssa vuoden ajan kyläasumisen haasteisiin, rakensi yhteistyötä ja ideoi uusia asumisratkaisuja Kanta- ja Päijät-Hämeessä. Hanke kokosi Kyläasumisen kumppanuuspöydän, joka 4 kokoontumiskerran jälkeen julkaisi ehdotuksensa uusien asumisratkaisujen edistämiseksi kylissä.

Kyläasumisen kumppanuuspöytään osallistui 76 ihmistä, joista 17 oli kuntien, oppilaitosten ja muiden julkisten organisaatioiden asiantuntijoita. Suurin osa osallistujista oli pilottikyläiden vapaaehtoisia kylätoimijoita.

Kyläasiamies Elina Leppänen toimi hankkeen työntekijänä osa-aikaisesti. Hänen tukenaan asiantuntijaryhmiin osallistuivat arkkitehti Eeva Aarrevaara LAB ammattikorkeakoulusta, alueidenkäytön asiantuntija Hannele Kuitunen Hämeen ELY-keskuksesta ja kyläaktivaattori Henna Pirkonen Päijät-Hämeen kylistä. Selvityshankkeen rahoitus tuli Hämeen ELY-keskuksesta maaseutuohjelmasta. a hanke käynnistettiin kesällä

"Kyläasumisen kumppanuuspöytä esittää, että maallemuutto halukkaille tarvitaan kylistä monipuolisia ja erikokoisia kohteita sekä helppohoitoisia että vaativia niin yksinasuville, perheellisille kuin yhteisöasumisesta kiinnostuneille. Esitys sisältää myös ehdotuksia kyläiden, niiden kohteiden ja vetovoimatekijöiden markkinoimiseksi ja näkyväksi tekemiseen."

<https://www.hameenkylat.fi/uusia-asumisratkaisuja-kyliin/>

TriPla 3 -hanke (1.1.-31.12.2022) on Kanta-Hämeen alueella toimiva välityömarkkinahanke, jota rahoittaa TE-toimisto ja alueen kunnat sekä mukana olevat työnantajat osallistumismaksuilla. Hanketta toteutettiin yhteistyössä LounaPlussa ry (Forssan seutu) ja Hämeen Kylät ry:n (Hämeenlinnan ja Riihimäen seutu) kanssa. Hankkeessa toimi 4 työvalmentajaa, joista 2 Hämeen Kylillä. Hankkeen tehtävä on auttaa yhdistyksiä ja pieniä yrityksiä palkkaamaan palkkatuella pitkäaikaisyrittömiä sekä edistää työntekijöiden jatkotyöllistymistä, opintojen suorittamista tuetun työllistämisen aikana, opiskelupaikan löytämistä tai muun jatkopolun löytämistä työsuhteen aikana työvalmennuksenkeinoin.

TriPla 3 hankkeessa vuonna 2022 asiakkaita 110 eli palkkatukityösuhteissa ja näistä 24 työntekijää kyläiden yhdistyksissä.

YHTEENSÄ 110	Hämeenlinna 24 Hattula 7 Janakkala 4
Forssa 37 Jokioinen 13 Tammela 6 Humppila 0 Ypäjä 1	Riihimäki 14 Hausjärvi 1 Loppi 2 Muu 1

Polku Kylään -hanke valmisteltiin Uusia asumisratkaisuja kyliin -kumppanuuspöydän ehdotuksista Hämeenlinnan seudulle. Kohdekylinä toimivat Alvettulan seutu (Hämeenlinna), Tyrvännönniemi (Hattula) ja Vähikkälä (Janakkala). Hankkeessa luodaan toimintamalleja kuten maallmuuttajan palvelupolku ja kyläkummit sekä tehdään kokeiluja, jotka voivat tulla laajemmin kylien käyttöön. Rahoitus haettiin ja saatiin Leader-Linnaseudulta vuosille 2023-24.

4. VIESTINTÄ

Hämeen Kylien verkkosivut hameenkylat.fi ovat olleet käytössä nyt reilun kolme vuotta. Sivujen palveluntarjoajana toimii Digiteekki Oy. hameenkylat.fi/kylat/ sivulta löytyvät toiminnalliset kylät ja asuinalueet kootusti yhdeltä kartalta linkeineen kylien nettisivuille ja Facebookiin.

Tiedottamisessa merkittävässä roolissa oli sosiaalinen media. Hämeen Kylien Facebook -sivulla www.facebook.com/hameenkylat on 1400 seuraajaa ja Instagram tilillä hameenkylat puolestaan on seuraajia 550.

Hämeen Kylät -uutiskirje lähti kerran kuussa noin 650 kylätoimijalle ja kylien ystävälle. Yhdistyksen oman toiminnan lisäksi siinä välitettiin aktiivisesti tietoa myös yhteistyötahojen tarjoamista mahdollisuuksista ja tapahtumista sekä kylätoimintaa koskettavista ajankohtaisista aiheista, erityisesti Suomen Kylien, Leader-ryhmiemme ja Oma Hämeen ajankohtaisia nostoja tehtiin.

Paperinen kyläkirje ja sen mukana Kanta-Hämeen kyläohjelma postitettiin toukokuussa kaikille tiedossa oleville kylä- ja asukasyhdistyksille sekä jäsenille. **Sähköpostitse** tehtiin myös kohdennettua tiedotusta. **Kanta-Hämeen kylärekisteriä** ylläpidettiin ja päivitettiin. Hämeen Kylät ry:n youtube-kanavalle julkaistiin ensimmäinen podcast osana lida Kyllösen opinnäytetyötä LAB ammattikorkeakoululle.

Alueen media (lehdistö, Yle Häme) tarttuivat hyvin tiedotteisiin, joilla ajankohtaisia kyläasioita nostettiin esiin.

30 Medianostoa

5. HALLINTO

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 6.4. Nummenkylän kylätalolla Hämeenlinnan Rengossa hybridinä maakunnallisen kyläillan jälkeen. Syyskokous järjestettiin 1.12. Läyliäisten Seuralassa Loppella Kylä välittää -illan päätteeksi myös hybridinä.

Yhdistyksen jäsenrekisterin mukaan on yhdistysjäseniä 87 ja henkilöjäseniä 20.

Hämeen Kylät ry:n hallituksen kokouksia pidettiin vuoden 2022 aikana 9. Näistä 7 etäkokouksia ja 2 kasvotusten tapaamisia. Hallituksen jäsenet tuovat toimintaan paikallistietoa koko maakunnan alueelta. Puheenjohtajana toimi Mikko Pietilä Teurolta, varapuheenjohtajana Pirjo Sandelius Hämeenlinnan Lammilta ja sihteerinä kyläasiamies Elina Leppänen, joka toimi myös rahastonhoitajana. Hallituksen työryhmiä oli kaksi: toinen kyläohjelman kirjoitusvaiheeseen ja toinen Hämeen vuoden kylän valintaan liittyen. Hallituksen jäseniä ja työntekijöitä osallistui Suomen Kylien valtakunnallisille neuvottelupäiville sekä Saimaa Lokaali – valtakunnalliseen kylätoiminnan juhlaan Lappeenrannassa 26.-28.8.2022, jossa vietettiin myös Suomen Kylät ry:n 25 vuotisjuhlaa.

Hallitukseen kuuluivat vuonna 2022:

JÄSENET 2022

Mikko Pietilä (Teuro/Tammela) pj.
Pirjo Sandelius (Lammi/Hämeenlinna) varapj
Juha-Matti Heino (Kiipu /Jokioinen)
Minna Mäenpää (Vähikkälä/ Janakkala)
Satu Pirttilä (Launonen /Loppi)
Pirjo Poutanen (Kojjärvi/Forssa)
Veikko Rantanen, (Kalvola/Hämeenlinna)
Arja Sarusto (Etelä-Hattula)
Sakari Romu (Haminankylä /Hausjärvi)

VARAJÄSENET 2022

Tarja Forsström (Mallinkainen/Janakkala)
Tiina Koskinen (Etelä-Hattula)
Eija Laine (Letku/Tammela)
Sirpa Lundgren (Tuulos/Hämeenlinna)
Suvi Mustonen (Vähikkälä /Janakkala)
Sisko Savolainen (Vojakkala/Loppi)
Ilkka Sirola (Viksberg/Forssa)
Pekka Verho (Lautsia/Hämeenlinna)

Yhdistyksen toimisto sijaitsee Tuuloksessa, Pannujärventie 7. TriPla 3 -hankkeella oli lisäksi toimistohuone Turuntie 4, Hämeenlinna.

Henkilöstö

Kyläasiamies Elina Leppänen 1.1.-31.12.2022

Työvalmentaja Päivi Äyhönen 1.1.-31.12.2022

Työvalmentaja Pasi Nuora 1.1.-31.12.2022

Kirjanpitäjä, Kirsi Koskue 1.1.-31.12.2022

IT-tuki /Yhdistyssihtööri Riku Gustafsson 1.1.-31.5.2022

Kylätyö, Uusia asumisratkaisuja kyliin

TriPla 3 -hanke

TriPla I3 -hanke

Elina Leppänen koulututtui kyläkoutsiksi ja Tulevaisuustaaajuus-valmentajaksi.

Talous

Syksyllä valmisteltiin sähköiseen kirjanpitoon siirtymistä vuoden 2023 alusta, taloushallinnon tuottajaksi valittiin Laskentapiste Balanssi Oy Forssasta. Yhdistyksen toimintaa rahoitettiin vuonna 2022 Suomen Kylät ry:n kautta saadulla valtionavulla sekä hankkeilla. Varainhankintaa tehtiin pääasiassa jäsenmaksuilla.

Yhdistyksen tilikauden tulos oli 4899,29 €. Toiminnan kulut olivat valtionavun osalta 63274,43 € ja hankkeiden osalta: TriPla 129 086,83 €, Uusia asumisratkaisuja hämäläisiin idylleihin 14 825,06 €. Kokonaisuudessaan kulut vuonna 2022 olivat 207 325,84 €. Tarkemmat tiedot selviävät tilinpäätöksestä.

www.hameenkylat.fi